

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

ACTIVITATEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Conferența preoțească.

Lucrare, cetită de preotul Manasia Iar din Tołtia, — în conferența preoțească ținută în Orăștie, la 11 Noembrie v. 1903.

Onorată conferență!

Prea Onorate D-le protopresbiter!

Mă prezentez înaintea Onoratei conferențe cu această modestă lucrare ca unul, carele încă am fost onorat din partea Prea Onoratului Domn protopop al nostru cu studiarea și dezvoltarea frumoasei teme intitulată: »Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor«.

Înainte de toate observ, că precum ori-care alt popor; așa și poporul nostru incontestabil că are scăderi.

Nu aflu de lipsă a numi sau a înșira după nume scăderile înrădăcinate în poporul nostru, cum și cauzele lor, fiind-că acelea se arată de bine și fiind-că așadar precum eu le vîd și le știu, sigur că le vede și le știe fiecare membru al onorabilei conferențe.

Precum se știe, scăderile poporului nostru, întocmai ca ale celorlalte popoare, difer unele de altele, — întrucât unele sunt mai mult, — altele mai puțin păgubicioase.

De cea mai păgubicioasă între toate scăderile înrădăcinate în poporul nostru, eu privesc pe aceea, că el, adevărat poporul nostru, în genere vorbind, nu urmează din destul sfaturilor și învățăturilor pe cari i-le dau cu deosebire organele noastre bisericesti și școlare, atât cele superioare, cât și cele subalterne.

Incontestabil, că urmarea din destul a sfaturilor pe cari le dau poporului organele noastre bisericesti și școlare, reclamă jertfă de bani dela poporul nostru.

Multe soiuri de dări, lipsa isvoarelor de câștig, scurt zis sărăcia nu poate fi scusă în ceea-ce privește neim-

plinirea din destul a sfaturilor și învățăturilor pe cari organele bisericesti și școlare le dau poporului nostru, pentru-că:

Deși fără îndoială, că dările sunt multe și mari, și de și proporția isvoarelor de câștig e neasămănat mai mică decât proporția datelor, — totuși poporul nostru de exemplu pe vinars, pe tăbac, în jocul de cărți, pe haine de lux, scurt zis pe lucruri fără de cari ar putea fi și trăi cinstit, — spesează mai mult decât i-se cere pentru lucruri și cauze nobile și de folos atât particular cât și general, cum sunt în-oară spriginirea mai cu deodinsul a cauzelor bisericesti și școlare, — înzestrarea copiilor cu învățatura și deprinderile sau meseriile potrivite capacității cum și firei sau inclinațiunii lor, și spriginirea însoțirilor, reuniunilor și corporațiilor cari au în vedere bunăstarea sau îmbogățirea atât materială cât și spirituală a însuși poporului nostru.

Și numai după cele zise, trec la partea a doua a temei, sau la foarte momentuoasa întrebare, că: »Cu cari mijloace s'ar putea mai cu efect lucra la delăturarea scăderilor înrădăcinate în popor?«.

Răspunsul meu la această întrebare e cuprins în cele-ce urmează.

Fie-care scădere înrădăcinată în individ sau în popor, se combate ea însăși prin urmările pe cari nesmintit că le are, curînd sau mai tîrziu.

Urmările scăderilor difer unele de altele în privința mărimii și gravității, după-cum adevărat difer unele de altele și scăderile.

Între scăderile ale căror urmări se vîd curînd, sunt mai cu seamă lenea, beția, împrumuturile fără socoteală dela coși; apoi risipa, luxul și predilecția de a purta procese nefolositoare, — cum și transgresiunile și crimele de multe feluri, — întrucât aceste scăderi și altele de felul lor, pe oamenii cari le au, curînd li duc la completă sărăcie și

miserie, ear moralicește li degradează totalmente sau cu desăvîrșire. Sum de părerea, că scăderile cari curînd își au inevitabilele lor urmări slabe, păgubicioase, compromițătoare și deșădătoare, — prin însași a lor astfel de urmări se combat mai cu efect decum se combat prin cele mai strălucite discursuri și predici. Pentru aceea eu pe asemenea scăderi nu le privesc așa de periculoase precum privesc scăderile pe cari în genere poporul nostru nu le condamnă, legea civilă nu le urmărește, ale căror urmări se desvoaltă încet dară sigur și timp îndelungat sunt cu înfurișă păgubicioasă asupra poporului întreg.

Încă-odată zic și voi zice totdeauna, că căpetenia tuturor scăderilor de acest fel e aceea, că poporul nostru nu împlinește din destul sfaturile și învățăturile pe cari i-le dau cu deosebire organele noastre bisericesti și școlare.

Nu numai această căpetenie sau isvor al tuturor scăderilor, — ci toate scăderile, fie ele mici sau mari, fie ele mult sau puțin înrădăcinate și generalizate în popor, și aibă ele urmări mult — sau puțin grave, — toate trebuiesc combătute. Cine sunt în prima linie chemați și îndatorați a le combate? Preoții și învățătorii nostri, ca unii cari viețuiesc în mijlocul poporului și prin urmare sunt în contact zilnic cu poporul, — dară în prima linie cu deosebire preoții, dela cari, fiind-că sunt părinții sau îngrijitorii spirituali ai poporului, cu drept cuvînt se așteaptă ca ei să îndrepteze poporul întocmai precum un părinte bun și conștiu de misiunea și datorința sa de părinte, își îndreptează pe căi bune, pe copilul sau pe copiii săi.

Preoții nostri, pentru combaterea scăderilor bătă nu au, — ei de poliție, de gendarmerie și de miliție nu dispun. Chiar dacă contrar chemării lor ar dispune și s'ar folosi de asemenea mijloace drastice, — cu ajutorul lor nu

ar putea, precum nu ar putea nime să desrădăcească din popor scăderi de felul celor mai sus amintite.

Cari sunt mijloacele, pe cari preoții noștri le au la combaterea scăderilor? Acelea sunt cuvîntul și exemplul.

Spunînd, că preoții noștri cuvîntînd cât de des atât în, cât și afară de biserică, cu scop de a delătura sau desrădăcina scăderile încuibate în popor, — cum zic, spunînd aceasta nu ași spune lucru nou și de interes, deoarece și cu motivare și fără motivare s'a spus de multe-ori și din multe părți, ca preoții să cuvinteze și iară să cuvinteze.

Întrucât știu eu, preoții noștri mult nu cuvintează, dară atîta cât e destul pentru o minte înțelegătoare, — cuvintează. Cel-ce și-ar lua puțină osteneală de a examina în astă privință activitatea pastorală a preoțimei noastre, — acela s'ar convinge iute și ușor despre adevărata această afirmări a mele.

Rēul nu zace în aceea, că preoții noștri mult nu cuvintează, ci zace mai ales în aceea, că în multe cazuri cuvintele preotului adresate către popor nu au efectul dorit, cu alte cuvinte, sunt mazăre pe pîrete.

După-cum am experiat eu, cuvîntările dese fac poporul indiferent față de cuvîntări. Cred, că ceea-ce am experiat eu în astă privință, vor fi experiat mulți preoți de ai noștri. De aceea zic, că cuvîntările rare, fiind-că acelea sunt cu interes ascultate de popor și fiind-că ele așa dară produc în oare-care măsură efectul dorit, — sunt mai potrivit mijloc pentru delăturarea scăderilor, decât cuvîntările dese. Am părerea nealterabilă, că măestria preotului nu constă în a cuvînta cât de adese-ori, ci în a ști căuta și apoi a afla pe acele cam rari ocașuni potrivite, în cari mintea și inima poporului e pămînt roditor pentru sēmînta aruncată de preot în formă de cuvînt.

Fără îndoială că numai salutar ar fi, dacă Românii cu învățatură, cu po-

FOIȘOARA

Noaptea Sfântului Andreiu.

Sgomot trist în câmp răsună!
Vin strigoii, se adună
Părăsind a lor sicrii,
Voi, creștinilor popoare
Faceți cruci mîntuitoare,
Căci e noaptea 'ngrozitoare,
Noaptea Sfântului Andreiu!

Vîntul flă cu turbare!
A picat stejarul mare,
Cerul s'a întunecat!
Luna saltă 'ngălbenită,
Printre nouri rătăcită,
Ca o luntre părăsită
Pe-un ocean turbat.

Bufoarele posomorite
În a lor cuiburi trezite
Țipă cu glas amorțit.
Lupii urlă împreună
Cu ochi roși țintiți la lună,
Cîmpul geme, codrul sună,
Satan pe deal s'a ivit.

Eată-ll eată Satan vine,
Răsbătînd prin verzi lumine,
Pe-un fulger schinteitor
Umbre, stafii despletite,
Cucuveici, Iele sburlite,
Și Rusalile pocite
Il urmează ca un nor!

Sus pe turnul fără cruce
Duhul rău sbierînd se duce
Și tot turnul s'a clintit!
Miezul nopții 'n aer trece
Și lovind arama rece,
Ore negre douăsprezece
Bate 'n clopotul dogit.

Strigoimea se 'ndesește
Hora mare învirtește
Lângă turnul creștinesc.
Ear' pe lângă alba lună
Nouri vineți se adună,
Se 'mpletesc într'o cunună
Și 'mpiejuru-i se 'nvirtesc.

Voi, cu suflete curate,
Cu credinți nestrămutate,
Oameni buni, femei, copii!
Voi, creștinilor popoare,
Faceți cruci mîntuitoare,
Căci e noaptea 'ngrozitoare,
Noaptea Sfântului Andreiu!

Acum eată pe mormînturi,
Clătinați, bătuți de vînturi
Toți strigoii s'au lăsat.
Așezați într'un rînd mare,
Adînciți în intristare,
Pe sicriu-și fie-care
Oasele și-a rezimat.

Unul zice: »Eu în vieață
Cu o mîna îndrăzneață
Multe drepturi am răpit!
Răpit-am pânea de hrană
Unei gingașe orfană
Ce perdută și orfană
În miserie-a perit!«

Altul zice: »Eu în lume
Am avut putere, nume,
Căci am fost stăpînitor!
Dar' în oarba-mi lăcomie
Pentru-o seacă auviție,
Am împins în grea urgie
Pe sērmanul meu popor!«

Altul zice: »Eu în țeară
Fost-am o cumplită fiară
Plină de amar venin!
Împotriva țării mele
Faptuit-am multe rele,
Și-am legat-o 'n lanțuri grele
Și-am vîndut-o la străin!«

»Foc și ură 'n vecnicie
Pe voi cadă, pe voi fie!
Strigă-atunci un glas ceresc.
Și pe loc cad în morminte
Pecătoasele oseminte.
Ear' pe zidurile sfinte
Trece-un foc Dumnezeuesc!

V. Alexandri.

Ca Pilat în „Crez“.

Vorba noastră »Ca Pilat în Crez« arată că un lucru e spus ori e făcut fără potriveală, nici la locul nici la timpul seu. Ce caută adevărat Pilat »din Pont« în simbolul credinței noastre? Ar fi trebuit dat cu totul uitării acest Pilat, care n'are, nici un amestec în nimic ce privește religia creștină. Cu tot același drept ca Pilat ar fi putut să intre în Crez și Hanna și Caiafa și Iuda și Malcu și mai știu eu câți pomeniți de evanghelii.

»Ca Pilat în Crez« exprimă tot aceeași idee ca și »musca în lapte« și chiar ca »nuca în pîrete«.

Pilat a fost guvernatorul roman în Ierusalim pe vremea când a fost răstignit Chris-

șiie și vază, sau așa numita inteligență română ar sprigini preoțimea într-o combatere și desrădăcinarea scăderilor, — învățând, îndrumând și sfătuiră și ea poporul, când convine cu el; inteligența română anume se caute prilej de a conveni cu poporul spre acest scop.

Face-o aceasta inteligența română? Las să răspundă la întrebarea aceasta membrii acestei onorabile conferențe, — fie-care cum gândește că e mai cu dreptate a răspunde.

Cum am zis, un alt mijloc, pe care preoții noștri îl au la combaterea scăderilor, — e exemplul. Și pe acest mijloc, fără îndoială că în prima linie iară preoții sunt chemați și îndatorați al aplica. (Va urma).

Foaia dela Arad demascată.

„Voința“ din Bistrița redactată de dl Lucian Bolcaș, luând notiță despre modul cum cameleonii dela Arad caută să se insinue pentru a căpeta vr'un os de ros sub titlu Pătrarul rotund scrie următoarele:

„Precum este o imposibilitate geometrică un pătrat circular, tot așa pentru un om cu judecată simplă și naturală, o publicațiune românească în limba maghiară, bulgară ori turcească, s'ar părea o imposibilitate limbistică. S'au aflat însă în toate timpurile spirite neastimpărate, pentru cari legile firei erau prea strimte și cari în svăpăierea lor se apucău să clătească temelile și întocmirile lumii. Au căutat mulți fantastici după utopia pătratului circular și astăzi suntem martori, cum se încearcă o altă imposibilitate neîmpăcată: publicațiuni românești în limba maghiară.

Până acum cunoșteam în felul acesta numai programele gimnaziilor românești din Beiuș și Năsăud, cari ministrul de culte a impus ca să se tipărească în două limbi. Fără de a ne împăca în sufletul nostru cu acest soi de publicațiuni, ne închipuim că dacă un țigan ar ajunge fișpan ar porunci de sigur, ca pe toate hârțile oficioase paragrafi să se împletească din cărnați; în fine din stări ciudate tot lucruri ciudate răsar. Cum s'ar și putea altfel?

Nu am fi crezut însă nici odată, ca astfel de mirosenii să se ivească din sinul nostru. Dar ce nu am crezut, ne este dat, ca să vedem cu ochii.

Cetitorii își vor aduce încă aminte de articolii din „Tribuna Poporului“, despre cari am luat și noi o notiță la „Cronica săptămănei“ din Nr. 2.

Noi nu putem înțelege, cum un organ național românesc, care a luat asupra sa apostolia de a îndemna mereu: țineți legea strămoșească, apărați-vă existența, nu lăsați drepturile voastre, nu v'ă lăpădați limba veche și frumoasă, — poate să declame de

pe aceeași tribună în o limbă străină.... Ne pare aceasta un exemplu zăpăcitor, demoralizator și contrar demnității zăristice noastre. Ori cari ar fi motivele unui atare pas, noi nu fi aflăm scuse și ori cari ar fi foloasele ce se așteaptă în schimb, noi credem că decât acestea e mult mai stricătoare demoralizarea ce se propagă în felul acesta și subminarea încrederii națiunii față de luptătorii ei. Și nu înțelegem, ca un ziar românesc, care luptă zi de zi, număr de număr pentru respectarea limbii naționale, să vină tot el și să se lapede în o coloană — două, în doi ori trei numeri de limba sa. Mărturisim, că aflăm acest lucru contrar demnității acelora, cari l'au făcut. E în acest fapt o renunțare pripită, o mărturisire nemotivată despre o slăbiciune proprie, care mai e și exagerată. La izvorul acestui fapt stă gândul: vom scrie în alte limbi, ca să ne impunem; pentru-că dacă scriem în limba noastră oropsită nu ne iau în samă! Nu e adevărat, stimăților confrați dela „Tribuna Poporului“ — și încă odată nu e adevărat! Scrieți numai limba noastră oropsită, cum ați dovedit voi alte dăți, că știți să o scrieți, căci ea este răsunaătoare și e putere în ea! Și scrieți dorurile neamului nostru mult mai cutremătoare decât un uragan, le scrieți așa, cum voi ați mai arătat, că știți să le scrieți și cine are urechi de auzit v'ă va auzi. Voi nu veți fi uitat doară, că v'au auzit și altă dată!

Regretăm foarte mult ceea-ce s'a făcut în „Tribuna Poporului“ și am dorit ca atari lucruri să nu se repete; pentru-că dacă vom predica una și vom face alta, — unde vom ajunge?

Literatura goldișilor.

(Urmare)

„După-ce însă faptele mele și viața mea — zice dl G. în articolul din vorbă — nu au dat destul material pentru acest scop dirigit al atacurilor — spre bucuria mea — au început să citească și să recitească scrișele mele. Și eată, că, după-ce pe fieratul Episcop Iosif Goldiș îl dăseră gata ca plagiator, după-ce aceeași soarte a trebuit s'o indure și Roman Ciorogariu, am venit și eu la rând...“

Ei, bine, dl G. greșește când astfel răsonează. Întăiu și 'ntăiu numai idioții mai pot azi susține, că prima pastorală de Paști dată de fostul epp, nu a fost plagiată. În „Tribuna“ din Sibiu pastorală a fost pusă pe două coloane alături cu predică preotului unit din diec. Gherlei. Și strins cu usa, eppul Goldiș a declarat că pastorală e furată, s'evărșită de cătră unul dintre consilierii săi — mangriști.

Declarația a fost făcută publice și dl V. G., cunoscând chestia, numai de ris se face când, printre rînduri, varsă zece rînduri de lacrimi, și se vâicărește pentru-că d-sa, apoi Ciorogariu și plagiatorul pastorală de Paști au fost „atacați“ pentru neonestitatea literară.

În ce privește viața și faptele dlui V.

G., nu e locul nici vremea să ne ocupăm cu ele. Aceea *chronique scandaleuse*, purtată cu atâta cunoștință de cauză de cătră amicii d-sale dela T. P., sigur n'a rămânea neumplută. Dela dl G. atârână. N'are decât să se ia în colți cu amicii d-sale dela T. P., și i-se vor pune la răvaș până și *faptele* pe cari decând există și nu le-a s'evărșit. Așadar dl G. n'are dreptul să se pună alături cu glorioșii martirii ai celor trecute vremi, ci să recunoască pur și simplu că a plagiat manualele de istorie, că s'a înfrumusețat cu pene străine, că în materie literară nu știe face deosebire între al meu și al t'eu, că istoriografia d-sale, întocmai ca și pastorală de Paști, sunt niște forfecături, niște uricioase șterpelituri, din domeniul literaturii bisericăști și a celei istorice. Să strige deci în gura mare »Pater peccavi« și să numai umble după scuse ca și aceea că „în „Unirea“ a apărut acuza tocmai când a fost alegerea de episcop“ și că deaceea n'a răspuns.

Adevărul e că n'a putut și n'a avut ce să răspundă. Când manualul de istoria evului nou scris de Goldiș se dovedește a fi în mare parte goldișit, mot-a-mot, din cela al prof. Ionescu din București, ce să mai răspunzi? Aceea că acuza i-s'a adus în — „Unirea“ și în toiul luptei pentru vlădicia dela Arad. Par'că critica literară ar trebui să-pună armele'n cuiu când în Arad sau în Australia e vr'o luptă pentru scaunul vlădicesc. Așa ceva numai înarmat cu nelogistica logică a dlui G. se poate susține.

Nu fie-care om e dobă de istorie și e mare și numărul acelora, cari nu vor să se arate, că-s neînvețați. Astfel de oameni alduesc poetul care a strigat: »Scrieți băieți bine-rău, numai scrieți românește!« Dar ei nu vor să înțeleagă, că literatura noastră directă azi nu mai are lipsă de scrieri *rele*, de extrase științifice goldișite de prin diferitele Conversations lexicoane ori de manuale din istorie, ticluite din cele Weltgeschichte.

Dl Goldiș a ciungărit operele lui Ionescu și Varga Otto și a făcut ceva și mai grav, când a ascultat de porunca poetului ca să scrie rău, nu mai să scrie românește. Acum e dovedit, că ceea-ce dsa n'a luat din Ionescu și Varga, a luat din »Curs complet de Istoria Universală, prelucrat pentru liceul superior de Petru Rășcanu, profesor la Universitatea din Iași“, iar alte părți au fost luate — acum și dl Goldiș va fi nevoit să recunoască — din cuvânt în cuvânt din »Geschichte der neueren Zeit von Prof. dr. Volz, bearbeitet von Prof. dr. Otto Kaemmel«. Alte părți din manualul d-sale sunt luate, din cuvânt în cuvânt, din »Geschichte der neuesten Zeit bearbeitet von dr. Konrad Sturmhoefel« și din »Geschichte der neuesten Zeit von der Thronbesteigung Napoleons III. bis zur Gegenwart«, tot de dr. Otto Kaemmel. Și după aceste cărți nemțești dl G. nici n'a trebuit să alerge la vr'o librărie din București, Budapesta, ori din alt oraș, căci le-a găsit, adunate la un loc, în »Spamer's Illustrierte Weltgeschichte«.

Dl G. a făcut împărțirea materialului după meroda urmată de susamintii autori străini; pasage întregi a luat din manualele lor și nici pe învălitoare, nici în prefața manualului d-sale nu i-a aflat vrednici să le amintească nici barem numele. Ei bine, aceste proceduri, în toate limbile din lume, i-se zice plagiatură.

Profesorul de istorie dela Brașov (și istoria e menită să croiască din elevi caractere de oameni) a goldișit 6 manuale, ai căror autori au spus că-s prelucrate (bearbeitet) după alții, cu toare acestea modestia nu i-a permis să-i amintească; ori a fost cu considerare la prea multul lucru al tipografului de nu le-a amintit numele!

Dl G. însă nu se dă cu una cu două, căci iată ce mai aduce în apărarea sa din »Epilogul luptei«:

»Cărțile acestea au fost censurate prin bărbați competenți, au fost introduse în gimnaziile noastre din patrie, ba și în unele din România. Cu toate acestea însă grozava plagiatură numai în anul 1902 s'a descoperit în »Unirea« și apoi în anul 1903 în »Activitatea«.

Această argumentare e făcută după rețeta nucii aruncate în părete. Căci e hohotăriș cu ridicolul să-ți acoperi plagiatura cu decusul prin care consistorul a aprobat manualul de istorie. Censurarea consistorului se reduce la o vânătoare fugitivă după învățători eterodoxe, ear ministrul de culte încă nu se face luntre punte pentru a căuta isvoarele din cari s'a adunat manualul, ci e bun bucuros că n'a aflat în manual astfel de pasage, cari din punct de vedere al intereselor statului, nu-s bune să fie cetite și învățate de cătră elevi.

Că manualul e plagiat ori ba, asta puțin îl interesează pe cancelistul consistorului ori al ministerului, în privința asta face-și datorința oamenii de specialitate, ori aceia, cărora le slujește norocul să dea de urma plagiatului.

La Brașov credem că s'a introdus manualul dlui G., care însuși era profesor, dar că și în unele gimnaziu din România s'a introdus, e un argument, care să sprijinește pe picioare de lut. Profesorii de istorie Mihailescu din Pitești, Ionescu din Ploiești, ori Georgescu din București de unde să aibă ei cunoștință de cartea cunoscutului antidinastic Varga Otto, apărută în limba maghiară, pe care cei din România o pricep cum pricepe dl G. limba chineză. Profesorii din România n'au putut să controleze pe dl G. și fiind de bună credință, că au de-a face cu un manual al unui »frate de dincolo«, l'au dat elevilor spre folosință. Profesorii din România n'au avut motiv să dubiteze în cinstea literară a istoriografilor români »de dincolo«, căci Șincai, P. Maior, Papiu II. și Bariț au dat destule și puternice dovezi despre independența lor în materie literară, ear' pe dl G. l'au crezut de o țandură de istoriograf, croit și el din stofa acelor mari titani ai istoriei Românilor. Acesta e motivul, care

tos. El, la urma urmei n'a fost nimic vinovat de răstignirea Mântuitorului nostru. Nu el a condamnat pe Christos, ci preoții Iudeilor.

Vina lui e, că a fost prea diplomat, a fost nepăsător la toate certurile dintre Iudei și, cu toate că era convins de nevinovăția, lui Isus, totuși din motive politice a jertfit pe Christos și l'a dat furiei poporului. Lui Pilat îi păsa numai de una: dacă într'adevăr Christos se crede pe sine chemat a fi rege al Iudeilor și dacă el se luptă să ajungă rege. Pilat, ca guvernator al Iudeii, nu putea să suferă ca în provincia sa să facă conspirațiuni contra imperiului roman. S'a convins însă, că Christos nici odată n'a avut de gând să ajungă rege al Iudeilor, că toate câte i-se i nputau de părătorii săi, erau lucruri iscodite, că Christos era nevinovat ca lumina soarelui. Însă Iudeii făceau gălăgie mare, cereau capul lui Christos, ear Pilat, nepăsător de-o parte, și de alta vrënd să liniștească pe neastempărății Iudei, a zis: »nevinovat este dar' facă Iudeii ce vor ști cu el, și să mă lase împăce.« Să știe din biblie, că el a lăsat toată »afacerea« pe mâna Iudeilor, dându-le voie să aleagă înșiși pe cine să ucidă, pe Cristos ori pe tâlharul Varava. Și mai spune biblia, că Pilat și-a spălat mânilor, ceea-ce însemnează atâta, că el printr'o

pildă, a declarat, că el nu-și ia nici o răspundere de ceea-ce vor face Iudeii: pentru el e tot una dacă ei vor răstigni pe Christos ori pe Varava.

Fără îndoială, ca om diplomat și politic, el n'a făcut nici o greșală. Poate că nici nu putea să facă alt-fel. Toată »afacerea« pentru el era o ceartă particulară între Iudei și era bun-bucuros să-i vadă liniștiți fie chiar cu condamnarea unui nevinovat.

Aceste idei despre Pilat le are și istoria, dar le au și creștinii din Abesinia, cari nu numai spală de ori-ce vină pe Pilat, ci chiar îl numără între sfinți și-l au în calendar (la 19 Iunie). Ei zic așa: Pilat a fost convins de nevinovăția lui Isus, dar nu putea să facă alt-fel decât să-l lase Iudeilor. Ar fi fost ticălos numai atunci când ar fi recunoscut pe Christos de vinovat — convins se înțelege — și ar fi fost vrednic de blăstămat de creștinii numai când ar fi dat pe Christos morți, bine știind că ucide pe un nevinovat. Creștinii cei din veacurile dintăiu ale creștinătății, tot așa au judecat și n'au făcut din Pilat un omoritor cu voie și cu știință.

Numai mai târziu, când în morala creștină a început să prindă rădăcini principiul că a fi nepăsător cu Dumnezeu e mai rău decât ai fi dușman pe față — sau cum am zice astăzi, că libe r-cugetătorii sunt mai răi

nici albă nici neagră, totuși Irod nu e așa de urgisit și de osândit de creștini ca Pilat.

Legenda spune, că Pilat în desperarea lui s'ar fi sinucis. Despre asta însă cei dintăiu creștini n'au știut nimic, nici apostolii nu vorbesc, nici cei dintăiu părinți. Legenda s'a născut mai târziu. Se spune, că împăratul roman Caligula ar fi tras la răspundere pe Pilat pentru moartea lui Christos, și că Pilat s'a spânzurat. Împăratul i-a aruncat cadavrul în Tibru, însă duhurile rele au stărnit furtună pe Tibru și i-au aruncat cadavrul pe maluri. Oamenii i-au dus cadavrul departe până la Rone în Franța și i-l'au aruncat în rîu, dar și aici s'a întâmplat tot ca în Tibru. Atunci oamenii, inspăimântați de atâtea furtuni, i-au dus trupul pe muntele ce se chiamă și az Pilat, în Elveția, și i-l'au asvirlit într'un lac adânc. Acest lac e vestit: când arunci în el pietre, începe să fiarbă și s'asvirlă apa în sus și face tot cum făcu Tibrul și Ronele. Pe muntele Pilat își arată și astăzi țăraniile urmele dracului, care a luat în stăpânire pe Pilat, și cred țărani că în fiecare an odată, în Vinearea Patimilor, dracul scoate pe Pilat din lac, îl pune pe un scaun de piatră și-l face să-și spele mânilor.

Legenda asta s'a născut numai din asemănarea numelui lui Pilat cu al muntelui. De altfel, numele Pilat al muntelui e latinesc

pileatus, ceea-ce însemnează „cel cu pălărie“ pentru negurile ce stau pe acest munte par'că îl înbrododesc.

Într'o galerie de tablouri în Viena (a contelui Eszterházy), se află un tablou vestit, reprezentând osândirea lui Christos. Tabloul e vestit pentru grozava urîțenie a lui Pilat. Nu cred să fie pe lume om așa de urît și de pocit ca acest Pilat. Pictorul Rembrandt a pus în urîțenia feții lui Pilat toată ură și urgisirea creștinilor pentru guvernatorul Iudeii.

G. Coșbuc.

Sfaturi.

Te ferește de glume nesărate, că unde să fac de acele, e tîrgul deșertăciunii, ce să ține tot cam în orașul nebunilor.

*

Glumele sunt ca și leacurile. De le folosești prea des și prea fără măsură, se obicinuește lumea cu ele și numai au nici o putere.

*

Când vezi slăbiciunea altora, cea dintăiu datorință a ta este, să cauți nu cumva ești mînat de aceeași undă.

a îndemnat pe d-nii din România, să admită manualul dlui G., aceea-ce acum de sigur nu ar mai face-o, după ce tot nouă, celor de dincoace, ne-a succes să ciupelim penele cu care s'a înfrumșețat «eruditul» de sub Tâmpa și de pe malul Murășului.

(Va urma).

Meseriașii recunoscători.

(Urmare și fine.)

Dl Tordășianu, frapat și de acest sincer prinos, ține o avântată vorbire în care aducând cuvinte pioase în memoria Intemeietorului Reuniunii, a P. Nicolae Cristea, în al primului patron al ei, a nemuritorului arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna, vorbește despre vredniciile nașului steagului, a de toți veneratului episcop Nicolae Popea și ale actualului patron I. P. S. Sa Domnul Ioan Meșianu, arhiepiscop și metropolit, și neuitându-și nici de bunii reprezentanți ai junimei române, de amicii sei Pavel Cotoș, Ioan Silaghi, Ieronim Preda, Ioan Șut și Vasile Stan, prezenți și la aceasta serbare, precum prezenți sunt ori de câte-ori Reuniunea munca lor o reclamă, ne vestește plin de bucurie, că un cerc de prietini ai sei și ai causei meseriașilor, i-a predat o sumă de peste cor. 400, ce se împartă, ca stipendii între învățăceii meseriași, fiitorii măiestri și stâlpi ai Reuniunii. Păharul și-l ridică intru îndelunga viață a tuturor binefăcătorilor Reuniunii.

Funcționarul consistorial Pavel Cotoș, apreciind rezultatele muncii îndeplinite de Reuniune, până bine de cu rând, desconsiderată, ridică păharul pentru presidentul și pentru comitetul Reuniunii.

Măestrul măsar, dl Victor Preda din Avrig, salută pe president în numele meseriașilor români cu locuința afară de Sibiu.

Pentru reprezentanții junimii rostește o vorbire caldă vice-presidentul G. Poponea, ear' notarul Apolzan pentru Reuniunile de meseriași din țeară, cari își au, drept comitet central de acțiune, comitetul reuniunii noastre. Cu cântări frumoase ne-au delectat vice-presidenta despărțământului, d-na Paraschiva Cioran, vice-pres. G. Poponea, d-șoara Elena Baci, dl Nic. Rusu și alții.

Ora 1 după mează-noapte ne-a despărțit dela această serbătorire a muncii, serbătorire ce a adunat pe frații împreună.

Eată în cele următoare textul adresei din album:

„Iubite domnule president!

Mai bine de șase ani te vedem stând cu vrednicie în fruntea Reuniunii noastre, a meseriașilor Români.

Mai bine de șase ani te vedem luptând cu zel apostolesc pentru a Reuniunii, adevărat pentru a noastră înaintare și prosperare.

Și în acest timp dat și-a fost, ca munca jertfită cu atâta belșug și dragoste spre înflorirea Reuniunii și, prin ea, spre consolidarea noastră a meseriașilor români, încoronată să-ți fie cu cele mai binecuvântate isbânzi morale și materiale.

Este firesc lucru deci, ca noi cei-ce ne bucurăm de roadele ostenelelor d-tale, adâncă dragoste și recunoștință totdeauna să-ți păstrăm. Este firesc lucru, ca noi, familia cea mai mare a meseriașilor români, încheată prin soliciținea d-tale, bucurie și durere cu d-ta împreună să împărțim, și zilele memorabile în viața d-tale, zile de serbătoare și pentru noi să fie.

Ajuns astăzi să serbezi o astfel de zi, ziua numelui d-tale, o sfântă datorie ne împlinim, când cu bucurie alergăm ca împreună cu d-ta, și noi să prăsnim această zi.

Nu aur, nici argint îți oferim din acest prilej, ci un modest Album, pe care te rugăm să-l primești cu dragoste, cu care și-l prezentăm, ca un prinos al mulțumitei și gratitudinii noastre, a tuturor.

Îți dorim din inimă sănătate și viață lungă, ca mulți ani înainte să fii călăuzul nostru, spre binele și progresul meseriașului român!

Sibiu, la 11/24 Noemvrie 1903.

NOUTĂȚI

Portul românesc și Muzeul Național din Budapesta. Corespondentul nostru din Budapesta ne scrie următoarele:

O comisiune constatătoare din d-nii Seemayer Wilibald, director la Muzeul Național, secțiunea etnografică, deputatul Dr. Leudl Adolf, profesor universitar și Dr. Iosif Siegescu, profesor gimnazial — va face o călătorie de-alungul țării noastre ca să studieze portul național, țesături și cu un cuvânt toate lucrările de mână ale țerancilor noastre. Portul național din Bănat, dintre Crișuri, de prin Maramureș și din țara Bârsei va fi obiectul de studiu al comisiunii sus pomenite. Când aducem aceasta la cunoștința cetitorilor noștri, le tragem luarea aminte — mai ales a d-nilor preoți și învățători — asupra faptului, că prin sprijinul moral dat comisiunii, fac serviciu cauzei românești, că pân' în ziua de azi și țiganii erau mai bine înfățișați prin modul lor de a fi decât noi Români, comisiunea — după informațiile primite — va face la sfârșitul călătoriei un raport Muzeului, în care va recomanda spre cumpărare tot ce a aflat de bun, de lipsă și caracteristic ca să fim bine reprezentați și lumea curioasă de a vedea să ne cunoască ca locuitori băștinași ai acestei țeri. Așa să fie.

Reuniuni de înmormântare. Am înțeles cu bucurie, că dl A. A. Nicoara, a invitat inteligența și țeranii din fruntea comună Cugir, care numără la 4 mi suflete, la o consfătuire frățească, pe Duminecă în 20 Dec. st. n. la 10 ore înainte de amiază, în școala comunală de acolo, cu scop de-a se înființa o Reuniune de înmormântare, după chipul și forma celorlalte.

Dacă luăm în băgare de seamă bună-tatea și ajutorul ce se revarsă asupra membrilor acestor fel de reuniuni, apoi nu putem lăuda năsuința dlui Nicoara, ear pe inteligență și popor de-opotrivă a-l îmbărbăta și îndemna la înființarea lor.

Avem nădejde, că frații Cugereni vor merge cu pildă bună în a realiza aceasta instituțiune binfăcătoare.

Pentru feertatul Augustini, fost redactor la »Trib. Pop.«, dela care s'a ales cu un glonț ce și i-a slobozit în inimă, s'a inițiat o colectă pentru a i-se ridica un monument la mormânt. Colecta a făcut-o dl V. Goldiș și însuși d-sa a declarat, că banii adunați sunt de ajuns pentru a ridica monumentul. Intr'aceea vine alegerea dela Arad și cei cu colecta nu cum-va să strice causei lui Mangra nu au ridicat monumentul. Acum Mangra a rămas buzat și monumentul totuși nu se ridică, deși înflăcăratul ziarist Augustini tot a meritat să i-se ridice imediat după înmormântare. Acum vedem pe dl Goldiș, că colectează pentru nefericiții dela Șepreș, pentru care însă socialștii de mult au strâns bani. Până-ce nu isprăvește cu ridicarea monumentului, n'are rost ca dl Goldiș să mai colecteze și pentru alte scopuri.

Naționalistii dela Arad. Mai zilele trecute s'a ținut pertractarea finală în procesul pe care l'a intentat Roman Ciorogariu, dir. seminarial și stêlp al »Trib. Pop.« contra dlui Sever Bocșan, pretor la Pecica, pentru că acesta l'ar fi »ofensat» într'o scrisoare privată adresată dlui Olariu, econom al actualului episcop dela Arad. Scrisoarea *privată* a ajuns în mâinile lui Ciorogariu, care a acuzat-o la actele din procesul ce-l are cu dl Emanuil Măglașiu, care cu martorii săi așa l'a strâns cu ușa pe vestitul Ciorogariu, în-ât

până și epistola dlui Bocșan adresată lui Olariu, încă a aflat-o bună pentru a-și mântui pielea. La pertractarea ținută înaintea judecătoriei cercuale din Arad, avocatul lui Ciorogariu, Dr. Sever Ispravnic, nepot al clientului seu, s'a bătut cu mâna pe piept, spunând că noi »adecă ciorogarii și mangriștii sunt buni maghiari și patrioți, ear' nu dl Bocșan și soții și pentru a dovedi-o aceasta a prezentat judecătoriei un ziar românesc în care dl Bocșan declară de mișei pe acei cari îi trag la indoeală romanitatea. Va să zică »naționalistii» de trompa lui Ciorogariu îl atacă în »T. P.«, că e maghiaron, ear' dacă se apără, atunci aceiași indivizi duc zierele respective la judecătorii. Lăsăm ca fiecare să-și facă judecata asupra nemaipomenitului cameleonism al celor grupați în jurul mardarei foi »Tribuna Popului«. Obștea română ar trebui să sfârșească odată cu acei cameleoni dela Arad, cari spre rușinea neamului românesc, între români mai poseaza pe marii naționalști.

Goldiș și »Trib. Pop.« În nrii din urmă ai »T. P.« îl vedem pe dl zg., că earăși nu-și dă pace. D-sa începe earăși a se juca de-a politica, par'că știința politică ar fi ca muștele cari se prind de bățul cu miere. Dl zg. a mai făcut și în trecut politică și rol al politice sale a fost și cele două luni temniță de stat pe care le-a împlinit dl Aurel Trifu în Seghedin, când dl zg. nici n'a vrut să știe de cel-ce l'a scăpat din necaz, primind responsabilitatea, nu cum-va dl zg. să cada din profesură. Dl zg. e secretar consistorial și nu e bine să fie lingură în ori-ce zama. Și mai ales în zama »Trib. Pop.«, cu care un secretar cons. nu trebuie să aibă de a face, căci strică b-sericeii și așezămintelor noastre. Dl episcop dela Arad ar fi bine să-și spună dlui zg. că e imposibil postul seu cu gazetăria dela »T. P.«

APEL

În extremitatea românismului, aproape de Tisa, se află comuna Nereu. Poporul român de aici își iubește limba și nașunea. Edificat-am o »Casă națională«, care fală face ori cărei comune mari. Nisuiim și dorim ca aceasta »Casă națională« să fie locul, de unde adevărata lumină să se reverse asupra comunei noastre. Corul vocal b-sericesc, din modestele sale puteri, inaugurează o mică bibliotecă populară, în localitățile »Casei naționale«. Voința ne este mare și nisuiim spre bine. Int'mpinăm lipsuri, și ne lipsesc mijloace de a inaugura biblioteca după a noastră dorință.

În int'resul neamului, facem un modest apel, la toți autorii și editorii români, rugându-i a ne sprigini nisuiința noastră, prin donațiuni de cărți.

Marinimoasele donațiuni sunt a se adresa lui Silviu Mezn, dirigentul corului vocal b-sericesc în Nyelb Torontál per N.-Kikinda. Nereu, la 27 Noemvrie v. 1903.

În numele corului vocal bisericesc:

Ioan Sirbu
Simion Barbu

Nicolae Chișei
Dimitrie Isac.

ECONOMIE

Nutrețurile.

(Urmare).

Nu voiu vorbi de semănarea în rânduri căci nu e practică la noi, din cauză că atunci lucerna ar urma a fi prășită.

Semănarea în cerealele de eamnă e mai puțin avantajioasă, decât în cele de primăvară, fiind-că cele dintăiu sunt mai foioase, ear' terenul lu ele rămâne mai bulgăros. Mai bine e a semăna lucerna într'o orziște sau într'o ovăziște, după ce aceste plante au început a acoperi solul cu foile lor, sau îndată ce s'au îngropat boabele lor. Dacă o sămănam într'o cereală, atunci grăpăm mai întâiu locul cupat de cereală, să-

mănam lucerna peste această grăpătură și o apăsăm la pământ cu tăvălugul, dacă pământul e svântat; dacă locul ar fi umed, atunci nu ne servim de tăvălug, de-oare ce semințele s'ar lipi de sulul tăvălugului, ci acoperim semințele cu o grapă ușoară. Să nu se pună greutate pe grapă, căci în cazul acesta semințele ar fi târte dela un punct la altul și lucerna ar răsări în mod neegal, prea deasă în unele locuri și prea rară în altele. În unele ținuturi ea se lasă chiar neacoperită, mai ales dacă se prevăd ploii după sămănare. Lucerna răsare și se desvoaltă în primul ei stadiu de existență la adăpostul plantei protectoare, care o umbrește împotriva arșitei soarelui și a vânturilor de primăvară; desvoltarea ei e foarte lentă, cât timp nu s'a ridicat cereala protectoare. Indată însă după secerarea sau cosirea acesteia, lucerna ia un avânt puternic. Cereala protectoare trebuie să fie sămănată mai rar decât dacă ar fi cultivată singură.

După propriile mele experiențe, cel mai nimerit lucru, când înființăm o lucernărie, care are să țină 6—7, până la 10 ani, este să renunțăm la profitul pe care ni-l ar da boabele cerealei protectoare, mai ales atunci când clima și buna pregătire a terenului au făcut ca aceasta să ia o desvoltare prea puternică și, îndată ce vom observa că ea prea înăbușe pe lucernă, s'o cosim de la pământ, spre a o da verde la vite. Momentul cel mai nimerit este când cereala a atins o înălțime de vr'o 60 centimetri și înainte de a-i da spicul. Dacă însă cereala e rară și sunt semne că paiul nu va crește înalt, atunci nu e nici un inconvenient să așteptăm coacerea boabelor, spre a recolta cereala. E prudent a cosi miriștea dela pământ și a aduna apoi toate paiele ușor cu grebla, pentru-ca locul să rămână curat, căci altfel toate aceste paie se vor amesteca în prima recoltă a lucernei.

E necontestat, că vigoarea lucernei ar fi de la început mai mare, dacă s'ar sămăna singură, căci n'ar mai fi jenată în desvoltarea ei de nici o plantă, ear pământul s'ar putea mărungi mai bine înainte de sămănare. Dar atunci ar trebui s'o sămănam toamna, prin Septemvrie, și la noi, din cauza iernilor gerose, ea ar risca să degere peste iarnă. Sămănatul toamna nu se poate deci face fără pericol, de cât în țerile cu ierni mai clemente de cât a noastră. Se mai poate sămăna lucerna și prin Maiu și Iunie cu hrișcă sau cu meiu; n'am încercat încă acest tel de sămănare, dar cred că ar reuși și la noi, afară de anii prea secetoși.

În fine, lucerna trebuie sămănată de o mână dibace, așa ca sămănța să se împrăștie în mod cât se poate de regulat și de uniform peste suprafața terenului.

(Va urma).

POSTA REDACȚIUNII

La noutatea »Vendătoarea de suflete« din nr. 48 a foii noastre ne scrie dl stud. în fil. a III. Zacharie German, că este bănuț a fi d-sa corespondentul.

Noi declarăm pe omenia noastră și pe caracterul nostru deschis, că corespondența ne-a venit dela alta persoană, care este în curent cu trebile de pe la »Tribuna Popului« din Arad.

Bănuțala este deci neîntemeiată și nu are nici un rost. Noi avem informațiuni și articli cu mult mai pișcători pentru »T. P.« dela Arad — Sibiu și alte locuri.

Podgoreanul Arad: În numărul proxim. Salutare!

P.

CONVOCARE

Domnii acționari ai *institului tipografic „Minerva” societate pe acții în Orăștie*, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 19 al statutelor la **adunarea generală extraordinară** care se va ține în Orăștie la *11 Ianuarie st. n. 1904* la 3 ore p. m. în localul institului (Piața-mare Nr. 2).

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre starea institului și despre scopul adunării prezente.

2. Propunerea direcțiunii pentru disolvarea societății pe baza §-lor 27 și 28 lit. 1) din statute.

3. Indemnizarea direcțiunii cu disolvarea societății pe baza legii comerciale (§. 203).

4. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală extraordinară.

Orăștie, în 29 Noembrie st. n. 1903.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari sunt rugați a-și depune acțiunile lor conform §-lui 20 din statute, care dispune următoarele:

§. 20.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrele acționarilor ca atari și cari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus pe lângă revers acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari li reprezintă, precum și documentele de plenipotență la casa institului eventual și alte locuri numite de direcțiune și convocare.

Sz. 8735—1903. tkv.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY KIVONATA

A szászvárosi kir. jbiróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kreciun Niculae és társa vhaítatónak Dizmacsek Mihály és Adolf végrehajtást szenvedő elleni 46 kor. 80 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén levő a Sebeshelyen fekvő a sebeshelyi 564. számú tjkvben a † 1 rend. 2925/2 2925/3 hr. számú ingatlanra épülettulajdoni jogára 862 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **az 1904. évi február hó 20. napján dél. e. 9 órákor**, Sebeshely község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1903 évi november hó 24-én.

Sóhalmy,
kir. albiró.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

—== împrumuturi pe pământuri și edificii ==—

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofțeri, credit simplu și fără garanți.

—== La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală. ==—

„PECUNIA“

1 întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

Lemne de zidiri și scânduri.

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că sunt provăzut din nou cu un bogat deposit de lemne de zidiri și scânduri, precum sunt: grinzii, vanturi, căpriori și tot felul de material de lemn.

Depositul meu se află în Orăștie (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o filială la Geoagiu.

Se trage luarea aminte a on. public, că toate lemnele de clădire sunt acuirate din marele deposit de lângă Brașov, și anume, brad adus pe osie, ear' nu plutit.

Materialul bun și prețurile moderate
sunt deja cunoscute.

Cu toată stima

10—

Ferencz & Weinberger.

„D A C I A”

institut de cedit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5¹/₂%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institul.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventi.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.